

children's speech activity are of a great importance at the present stage of the special pre-school pedagogy development. Scientists use the latest scientific data about the psycholinguistic structure of speech activity, its psychological mechanisms. The problem of forming the communicative component of children's speech activity in dysontogenesis are analyzed in a small number of works in the field of speech therapy (L. Andrusyshyna, J. Ribcun, E. Sobotovich, W. Tishchenko and others). It confirms the relevance of further research in this field.

In the article the author examines the results of research on the problem of General Speech Impairment (GSI) in preschool children, emphasizes the lack of study of the communicative component of speech activity. Justifies the necessity of developing, approbation and introduction of the method of forming the communicative component of speech activity in the system of compensatory work. Analyzes the components, methodical bases and peculiarities of the application of the method of formation of the communicative component of speech activity in compensation work with children of the fifth year of life with general underdevelopment of speech. Emphasizes the proposed substantiated stages of the application of the methodology, their goals, tasks, methods and techniques. He considers probabilistic prediction as an important component of the formation of a communicative component of speech activity, and proposes an innovative classification of probabilistic prediction in children's speech activity. The content of the communicative component forming method of five years old children with GSI will be developed on the basis of the obtained results.

Keywords: five years old children, research, General Speech Impairment, speech activity.

Стаття надійшла до редколегії 23.02. 2018 р.

УДК 378

Ірина Герасимова

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Вінниця)

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ-ПЕДАГОГІВ НА АНДРАГОГІЧНИХ ЗАСАДАХ

Стаття присвячена проблемі професійної підготовки майбутніх магістрантів-педагогів на андрагогічних засадах. Проаналізовано соціально-економічні особливості розвитку суспільства, що актуалізують таку підготовку. Розглянуто сутнісне наповнення поняття «андрагог», а також основні принципи, методи і прийоми освіти дорослих.

Ключові слова: професійна підготовка магістрантів-педагогів, андрагог, андрагогічний підхід.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Реформування системи освіти, що зумовлене часом, висуває нагальну потребу професійної підготовки нової генерації педагогів, здатних втілювати у життя стратегічні цілі розвитку освітньої галузі. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема професійної підготовки магістрів, фахівців, які мають бути готові до виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Орієнтація на інновації зумовлює підготовку майбутніх магістрів-педагогів до застосування новітніх технологій, підходів у професійній діяльності.

Можна з упевненістю стверджувати, що на сьогодні професійна підготовка магістрантів, у тому числі й педагогічних спеціальностей на андрагогічних засадах, пов'язана з певними особливостями сучасного соціально-економічного розвитку суспільства. Зокрема, з: 1) розвитком ринкових відносин, швидким накопиченням нових знань і застаріванням уже накопичених; 2) швидким розвитком виробництва; 3) зміною технології й організації виробництва, що вимагають постійного вдосконалення знання, діяльності в галузі освіти людей, зайнятих наукою і виробництвом; 4) новими вимогами до професійно-кваліфікаційної структури сукупного працівників, стимулюючи їх участь у процесах «довічного» підвищення кваліфікації і перепідготовки; 5) розширенням поняття «грамотність» у світі, що змінюється та зумовлює необхідність компенсувати прогалини у загальнокультурній освіті дорослих, які не володіють багатьма сучасними знаннями й уміннями (розуміння сучасної картини світу, володіння комп'ютером, комунікативні навички, здатність до адаптації тощо); 6) інтенсивною реструктуризацією ринку праці, яка

призводить до вивільнення значної кількості працездатних людей (у тому числі, з високим освітнім цензом) і вимагає перенавчання людей, які втратили роботу; розвиток сучасних комп'ютерних технологій, що відкриває принципово нові можливості для неперервної професійної освіти та інтеграції освіти дорослих і інвалідів; 7) міграційними процесами, що гостро поставили питання про шляхи залучення дорослих до нового соціокультурного середовища, в якому вони опинилися; зростанням «захисної» ролі освіти в суспільстві соціальних змін, що викликають у людини почуття соціальної вразливості, тривожності, правової незахищеності, дезорієнтації у сфері морального життя [3, с.92-93].

Саме магістри становлять значний потенціал майбутніх викладацьких кадрів ВНЗ, відповідно їх підготовка має здійснюватися з урахуванням тенденцій сучасного соціально-економічного розвитку країни, можливим розширенням професійних функцій магістрів-педагогів, пов'язаних з необхідністю здійснювати діяльність щодо освіти дорослих. До того ж необхідно враховувати і можливу зміну напряму власної професійної діяльності майбутніми магістрами, міжпрофесійну мобільність молоді, що потребуватиме самонавчання. У будь-якому варіанті сучасна професійна діяльність професіонала потребує постійного оновлення умінь, навичок і знань, безперервного навчання як у межах педагогічної, так і в межах обраної поза її межами діяльності. Означене зумовлює необхідність підготовки магістрів-педагогів до професійної діяльності на засадах андрагогічного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безпосередній зв'язок проблем андрагогіки і освіти дорослих пояснює нашу увагу до наукових праць таких вчених, як С. Архіпова, Н. Бідюк, Л. Даниленко, Т. Десятов, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, О. Огієнко, В. Олійник, Н. Протасова, С. Сисоевата і ін.

Мета статті: обґрунтувати доцільність застосування андрагогічного підходу до професійної підготовки майбутніх педагогів-магістрів. Зазначимо, що попри всій перспективності андрагогічних засад до професійної підготовки фахівців з вищою освітою, зокрема магістрантів-педагогів, андрагогічний підхід потребує як теоретичної так практичної розробки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зазначимо, що назва підходу походить від грец. «Andros» – дорослий чоловік «аго» – вести, дослівно – «ведення дорослої людини». Відповідно, навчання яке здійснюється дорослими людьми, що потребує врахування їх психологічних особливостей. У зв'язку з чим виникає закономірне питання про те, які психологічні особливості дорослих людей необхідно врахувати у процесі професійної підготовки магістрантів педагогічних спеціальностей на андрагогічних засадах.

Спираючись на ідеї С. Змейова [6] зазначимо, що в межах андрагогічного підходу педагог має надавати допомогу тим, хто навчається, у визначенні параметрів навчання в пошуку інформації. Змінюється і роль самого студента, який має самостійно здійснювати пошук знань, умінь, навичок і визначати професійно необхідні особистісні якості. Відповідно, головну роль у процесі навчання відіграють самостійні методи, а основним його джерелом стає досвід, у виявленні якого допомагає викладач. Це зумовлює необхідність творчого підходу, використання таких форм навчальної роботи як лабораторний експеримент, дискусія, вирішення конкретних завдань, різних видів ігрової діяльності. Важливого значення набуває само мотивація до навчання, головну роль відіграють внутрішні потреби у вивченні чого-небудь, що спонукає до індивідуалізації навчання, навчання за індивідуальною програмою. Навчання на андрагогічних засадах передбачає створення сприятливих умов для тих, хто навчається, необхідність допомоги у з'ясуванні потреб у навчанні з орієнтацією на вирішення конкретних життєвих завдань, які дозволяють застосувати отримані знання. Така постановка питання актуалізує міждисциплінарні знання, а процес навчання має будуватися на спільній діяльності тих, хто навчає, і тих, хто навчається.

Необхідно взяти до уваги певні труднощі визначення дорослості, які пов'язані з тим, що у психологічній літературі вік визначається хронологічно, біологічно, соціально,

психологічно; відсутніми є надійні критерії співставлення окремих показників психологічного віку. У зв'язку з цим стають зрозумілими складнощі щодо виділення чітких характеристик, які дозволяють однозначно обмежити період дорослості в житті людини.

Перш за все відзначимо, що дорослість пов'язується з соціально-психологічними чинниками, які, з одного боку, усвідомлюються самою людиною, а з іншого – визнаються суспільством, проявляються у суспільному житті. А по-друге, доросла людина володіє фізіологічною, психологічною, соціальною, моральною зрілістю, економічною незалежністю, життєвим досвідом і рівнем самосвідомості, що є достатнім для відповідальної поведінки, яка саморегулюється [6].

На підставі аналізу наукових праць Г. Абрамової [1], О.Гура [5], Л. Лук'янової [10] визначаємо характерні особливості цього віку:

- найвищий рівень розвитку духовних, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей;
- становлення соціальної самостійності особистості, відносної економічної самостійності;
- обов'язкова участь у суспільному житті;
- початок самостійного життя поза батьківською родиною;
- створення власної сім'ї;
- становлення его ідентичності особистості як здатність зберігати власну внутрішню цілісність та відповідальність у стосунках з іншими людьми і суспільством;
- утвердження зрілої Я-концепції особистості;
- формування своєрідної особливості Я-концепції, спонукальної та емоційної сфер особистості;
- здатність самостійно визначати проблеми, вирішувати поставлені завдання;
- здатність вирішувати завдання на міждисциплінарному рівні;
- розвиток творчих здібностей, створення стилю життя;
- зміна способу життєдіяльності, поява життєвого досвіду, виникнення нових типів соціальних взаємовідносин;
- відповідальність за устрій життя у конкретних соціальних умовах.

Саме на порозі дорослості магістранти будують плани на майбутнє, осмислюють теорію того явища, з яким збираються мати справу, а вирішення життєвих завдань власного розвитку зумовлюється й орієнтацією на практичну етику, згідно з якою відчуття обов'язку і відповідальності має проявлятися у конкретних професійних рішеннях і діях.

Щодо особистісних якостей, які характеризують дорослу людину, то це уміння самостійно організувати власну навчальну діяльність, володіння системою інтелектуальних, моральних, вольових якостей, які дозволяють управляти процесом власного учіння. В основі таких здібностей знаходиться розумова самостійність, яка проявляється у здатності людини планувати, організувати і регулювати свою діяльність, відповідно передбачається розвиток самоконтролю і самооцінки [8, с. 42].

Особливий наголос зробимо на значенні відповідальності як ознаки дорослості, основними характеристиками якої є здатність до власних суджень та уміння обрати лінію поведінки, а їх узагальнення представляє розвинену людську індивідуальність.

Розглянувши психологічні особливості дорослості маємо охарактеризувати андрагогічний підхід, до реалізації якого у професійній діяльності необхідно підготувати магістрантів педагогічних спеціальностей.

Враховуючи, що підхід тлумачиться як комплексний педагогічний засіб, що включає три основних компоненти: основні поняття; принципи як висхідні положення чи головні правила здійснення навчально-виховної діяльності; прийоми і методи побудови процесу навчання, розглянемо кожний з його компонентів.

Найбільш важливим поняттям, що дозволяє здійснити підготовку майбутніх магістрів педагогічних спеціальностей до професійної діяльності на засадах андрагогіки є поняття «андрагог».

За визначенням Л. Лук'янової [13, с 25], андрагог – організатор навчання дорослих, консультант; надає допомогу у відновленні мотивації до навчання, володіє змістом як

андрагогічної, так і професійної діяльності тих, хто навчається, методологією андрагогічного супроводу самоосвіти дорослих (цільове підвищення кваліфікації, випереджувальне навчання основ науково-дослідної роботи, допомога у створенні проектів професійного й особистісного розвитку тощо). Андрагог працює з дорослими у різних напрямках формальної, неформальної, інформальної освіти. Професійна діяльність андрагога полягає у навчанні, консультуванні, наданні соціальної допомоги та виконанні організаційно-управлінських функцій у середовищі дорослих людей.

Узагальнення наукових напрацювань вчених [6, 7, 10, 14] дозволило нам виділити основні принципи навчання на андрагогічних засадах, а саме: пріоритет самостійності навчання; спільність навчання; опора на життєвий досвід; актуальність, затребуваність, актуальність результативності навчання; системність навчання; індивідуалізація навчання; свідомість навчання; елективність навчання; неперервність навчання; контекстність навчання; наочність; систематичність і послідовність; міцність; науковість; зв'язок теорії з практикою.

Найбільш загальними в організації процесу навчання дорослих людей є і такі принципи, як: єдність трьох середовищ (навчальне, професійне, соціальне), відкритість освітнього простору, синтез трьох підходів до освіти, діяльності, постійної підтримки, принцип професійної мотивації, розвитку освітніх потреб [9].

Нашу увагу привернули андрагогічні принципи, обґрунтовані О. Кукуєвим [7], з точки зору особистісно-орієнтованої (гуманістичної) освітньої парадигми. До їх числа віднесено принцип природовідповідності, культуровідповідності та індивідуально-особистісного підходу.

Аналіз наукових праць таких вчених, як І. Грешилова [4], О. Кукуєв [7], Л. Ніколенко [11] дозволяє виділити методи і прийоми освіти дорослих, які найбільшою мірою підвищують мотивацію навчання, забезпечують проблемно-відрефлексований підхід, сприяють розвитку професійної компетентності.

Перш за все, це аналіз досвіду. Система навчання, викладання й учіння, яка забезпечує створення умов, що дозволяють дорослим, які навчаються, оволодівати новими знаннями чи новим змістом навчання як новим освітнім досвідом через ефективне залучення особистого досвіду тих, хто навчається, в ході його активізації педагогом-андрагогом чи викладачем фасилітатором за допомогою системи спеціальних способів і прийомів організації навчальної роботи: лабораторні роботи, вирішення конкретних виробничих завдань, дискусії.

По-друге – організаційно-діяльнісні методи, які ґрунтуються на технології усвідомлення, орієнтовані на розв'язання проблем, що включають моделювання, рефлексію, проектування. Типовими характеристиками методів навчання дорослих є комунікація, рефлексія, мислення.

По-третє – інтерактивні методи навчання, які дозволяють враховувати навчальні потреби дорослої людини, створювати умови для аналізу власних дій і вчинків. Передбачають проведення тренінгів, дискусій, рольових і ділових ігор, мозкових атак, аналізу ситуацій.

По-четверте – методи організації самостійної роботи з опорою на життєвий досвід і професійний досвід тих, хто навчається; спільне планування самостійної роботи з тим, хто навчається; орієнтація самостійної роботи на конкретні проблемні виробничі або життєві ситуації; ретельне методичне забезпечення самостійної роботи з корегування помилкових дій, організації і контролю самостійної роботи.

При цьому необхідно підкреслити, що опора на виробничий, життєвий досвід має суперечливий характер, оскільки, з одного боку, сприяє більш глибокому осмисленню проблем, що вивчаються, а з іншого – стає джерелом стереотипних, емпіричних і рутинних оцінок, що захищають людину від нового. У зв'язку з цим, зростає роль психологічного супроводу навчання дорослого, усвідомлення ним сучасної соціально-економічної ситуації, подолання стереотипних поглядів, зняття тривожності. У такій ситуації зростає роль

групових занять, модульна побудова процесу навчання, використання різноманітних ігрових методів, дискусій тощо [2].

Організацію процесу навчання в межах андрагогічного підходу доцільно здійснювати за такими етапами навчання:

- визначення реальної проблеми, для вирішення якої необхідне навчання (загальна освіта, професійні навички, здоров'я, сімейне життя, суспільне життя, дозвілля, розвиток особистості);
- діагностика того, хто навчається (визначення освітніх потреб, виходячи з рівня життєвого досвіду, психофізіологічних особливостей тощо);
- планування процесу навчання (мета, цілі, форми, методи навчання, критерії, форми, методи оцінювання досягнень);
- створення умов реалізації процесу навчання (створення позитивного освітнього середовища);
- реалізація процесу навчання;
- оцінювання процесу й результатів навчання;
- корекція процесу навчання [12].

Важливою умовою підготовки майбутніх магістрів-педагогів до діяльності на андрагогічних засадах є встановлення рівноправних відносин суб'єктів навчального процесу, дружньої атмосфери, яка включає взаємну підтримку і відповідальність учасників навчальної діяльності, надання пріоритету співробітництву.

Враховуючи обмежений характер життєвого досвіду тих, хто навчається, виникає необхідність використання опосередкованого досвіду, яким може стати досвід студентів заочної форми навчання, працюючих за спеціальністю, людей, які досягли успіху в педагогічній сфері, а також тих, хто отримав освіту педагогічного спрямування, але реалізує себе в інших галузях.

Висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Розглянувши основні моменти андрагогічного підходу, які дозволяють здійснювати підготовку магістрантів-педагогів, маємо здійснити розробку технології такої підготовки з відповідним методичним забезпеченням, що й складає подальші плани наукової роботи.

Джерела та література

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология: учеб. пособие для студентов вузов / Г.С.Абрамова. – 6-е изд. – Москва : Академ.проект:Альма матер, 2006. – 702 с.
2. Вершловский С. Образование взрослых в России: вопросы теории / С.Вершловский // Новые знания : журн. по проблемам образования взрослых. – 2004. – № 3. – С. 6–8.
3. Герасимова І.Г. Теоретико-методологічні засади формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери: дис. . . . д-ра пед. наук: 13.00.04 / І.Г.Герасимова. – К, 2016. – 509 с.
4. Грешилова І. Андрагогіческая модель обучения в контексте современной философии образования / И. Грешилова // Alma mater. Вестн. высш. шк. – 2012. – №4. – С. 36–39.
5. Гура О.І. Теоретико-методологічні основи формування психолого-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу в умовах магістратури: дис. . . . д-ра пед. наук: 13.00.04 / О.І.Гура. – Запоріжжя, 2008. – 752 с.
6. Змеев С.И. Становление андрагогики. (Развитие теории и технологии обучения взрослых): дис. . . . д-ра пед. наук: 13.00.01/ Змеев Сергей Иванович ;Москов. гос. лингвист. ун-т. – Москва, 2000. – 279 с.
7. Кукуев А.И. Андрагогическая подготовка преподавателя мега вуза: содержательный аспект : учеб.-метод. пособие / А.И. Кукуев– Ростов-на-Дону : Булат, 2008. – 160 с.
8. Кулюткин Ю.Н. Эвристические методы в мыслительной деятельности и в обучении и взрослых: автореф. дис. . . . д-ра психолог. наук: 19.00.07 / Ю.Н. Кулюткин. – Ленинград, 1971. – 42 с.
9. Лук'янова Л.Б. Дидактичні принципи екологічної освіти дорослих / Лариса Борисівна Лук'янова // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Благодійн. фонд ім. А.С.Макаренка; [голов. ред. С.О.Сисоєва]. – Київ, 2009. – Вип. 4. – С. 78–87.
10. Лук'янова Л.Б. Дорослість як базова категорія андрагогіки / Л.Б. Лук'янова // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. – Київ; Ніжин, 2010. – Вип. 2. – С. 19–28.
11. Ніколенко Л. Андрагогічний підхід до навчання дорослих у системі післядипломної освіти / Л. Ніколенко // Обрії / Івано-Франків. обл. ін-т післядиплом. освіти. – Івано-Франківськ, 2010. – № 1. – С. 30–33.

12. Олійник В.В. Освіта впродовж життя: як і чого вчити дорослих? / В.Олійник // Управління освітою : часоп. для керівників освіт. галузі. – 2010. – № 1. – С. 4–7.
13. Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В.Г.Кременя, Ю.В.Ковбасюка; [упоряд.: Н.Г.Протасова, Ю.О.Молчанова, Т.В.Куренна; ред. рада: В.Г.Кремень, Ю.В.Ковбасюк, Н.Г.Протасова та ін.]; Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. – К. : Основа, 2014. – 496 с.
14. Пехота О.М. Андрагогічні проблеми у підготовці викладачів для системи післядипломної освіти / О.М. Пехота, В.І. Пуцов, Л.Я. Набока. – Київ : Букрек, 2006. – 96 с.

References

1. Abramova G.S. Vozrastnaya psihologiya : ucheb. posobie dlya studentov vuzov / G.S. Abramova. – 6-e izd. – Moskva : Akadem. proekt : Alma mater, 2006. – 702 s.
2. Vershlovskiy S. Obrazovanie vzroslyih v Rossii: voprosy teorii / S. Vershlovskiy // Novyye znaniya : zhurn. po problemam obrazovaniya vzroslyih. – 2004. – № 3. – S. 6–8.
3. Gerasimova I.G. Teoretiko-metodologichni zasady formuvannya profeslynoyi mobilnosti maybutnih fahivtsiv agrarnoyi sferi: dis. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04 / I.G.Gerasimova. – K, 2016. – 509 s.
4. Greshilova I. Andragogicheskaya model obucheniya v kontekste sovremennoy filosofii obrazovaniya / I. Greshilova // Alma mater. Vestn. vyssh. shk. – 2012. – № 4. – S. 36–39.
5. Gura O.I. Teoretiko-metodologichni osnovi formuvannya psihologo-pedagogichnoyi kompetentnosti викладача vischogo navchalnogo zakladu v umovah magistraturi: dis. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04 / O.I.Gura. – Zaporizhzhya, 2008. – 752 s.
6. Zmeev S.I. Stanovlenie andragogiki. (Razvitie teorii i tehnologii obucheniya vzroslyih) : dis. ... d-ra ped. nauk: 13.00.01/ Zmeev Sergey Ivanovich ; Moskov. gos. lingvist. un-t. – Moskva, 2000. – 279 s.
7. Kukuev A.I. Anragogicheskaya podgotovka prepodavatelya mega vuza: sodержatelnyiy aspekt : ucheb.-metod. posobie / A.I. Kukuev – Rostov-na-Donu : Bulat, 2008. – 160 s.
8. Kulyutkin Yu.N. Evristicheskie metody v myslitelnoy deyatel'nosti i v obuchenii i vzroslyih : avtoref. dis. ... d-ra psiholog. nauk : 19.00.07 / Kulyutkin Yuvenaliy Nikolaevich. – Leningrad, 1971. – 42 s.
9. Luk'yanova L.B. Didaktichni printsipi ekologichnoyi osvity doroślih / Larisa Borisivna Luk'yanova // Pedagogichniy protses: teoriya i praktika : zb. nauk. pr. / In-t ped. osvity i osvity doroślih APN UkraYini, Blagodyln. fond Im. A.S. Makarenka; [golov. red. S.O. SisoEva]. – KyYiv, 2009. – Vip. 4. – S. 78–87.
10. Luk'yanova L.B. Doroslyi yak bazova kategoriya andragogiki / L.B. Luk'yanova // Osvita doroślih: teoriya, dosvid, perspektivi : zb. nauk. pr. – KyYiv; Nizhin, 2010. – Vip. 2. – S. 19–28.
11. Nikolenko L. Andragogichniy pidhid do navchannya doroślih u sistemі pilsyadiploynoYi osvity / L. Nikolenko // Obrity / Ivano-Frankiv. obl. In-t pilsyadiplo. osvity. – Ivano-Frankivsk, 2010. – № 1. – S. 30–33.
12. Олійник В.В. Освіта впродовж життя: як і чого вчити дорослих? / В.Олійник // Управління освітою : часоп. для керівників освіт. галузі. – 2010. – № 1. – С. 4–7.
13. Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В.Г.Кременя, Ю.В.Ковбасюка; [упоряд.: Н.Г.Протасова, Ю.О.Молчанова, Т.В.Куренна; ред. рада: В.Г.Кремень, Ю.В.Ковбасюк, Н.Г.Протасова та ін.]; Нats. акад. пед. наук UkraYini, Nats. акад. derzh. upr. pri Prezidentovi UkraYini [та ін.]. – К. : Основа, 2014. – 496 с.
14. Пехота О.М. Андрагогічні проблеми у підготовці викладачів для системи післядипломної освіти / О.М. Пехота, В.І. Пуцов, Л.Я. Набока. – KyYiv : Bukrek, 2006. – 96 с.

Ирина Герасимова. ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ МАГИСТРОВ-ПЕДАГОГОВ НА АНДРАГОГИЧЕСКОЙ ОСНОВЕ. *Статья посвящена проблеме профессиональной подготовке магистров-педагогов к деятельности на андрагогической основе. Рассмотрены социально-экономические особенности развития общества, которые актуализируют такую подготовку. Подчеркнуто изменение роли педагога и самого студента при андрагогическом подходе к обучению. Особенную важность в процессе которого приобретают самостоятельные методы, главными источниками которых становится опыт обучающегося, самомотивация, создание благоприятных условий обучения. Представлены возрастные психологические особенности взрослости, которая связывается с социально-психологическими составляющими, физиологической, психологической, социальной, моральной зрелостью, экономической независимостью, жизненным опытом и уровнем самосознания. К числу личностных качеств, которые характеризуют взрослого человека относится способность к собственным суждениям и умение выбирать линию поведения.*

Выделено основное понятие андрагогического подхода, которым является понятие «андрагог». Рассмотрены основные принципы методы и приемы образования взрослых.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, андрагогический подход, андрагог, педагоги-магистры.

Irina Gerasymova. THIS ARTICLE DEALS WITH PROBLEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF MASTERS EDUCATORS FOR ACTIVITY ON ANDRAGOGICAL BASE. *Explored social-economic aspects of society development, that actualize such training. Placed emphasis on changes of the educator's role and student in andragogical approach to education. Special importance in the process take place standalone methods, main source of which become experience of the student, self-motivation, creating favorable education environment. Listed age-related psychological*

special aspects of adultery, that connects with social-psychologic components, physiological, psychological, social, moral matureness, economic independence, life experience and level of consciousness.

The list of personal skills that describe adult person consists of capability for personal judgment, skill to choose the line of behavior.

Highlighted main concept of andragogic approach, that is definition of "andragog".

Discussed main principle methods and approaches to adults education.

Keywords: *professional training, andragogic approach, andragog, masters educators.*

Стаття надійшла до редколегії 10.03.2018 р.

УДК 371.132:376.1

Катерина Гудзь

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк)

ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЗНЗ

У статті розглядається проблема готовності майбутніх вчителів початкової ланки освіти до професійної діяльності в умовах інклюзії. Згідно відомостей МОН України, наведено статистичні дані загальної кількості інклюзивних класів, наголошено на проблемі підготовки педагогічних кадрів до роботи в інклюзивних класах. Охарактеризовано поняття «готовність», «професійна готовність», «готовність учителів початкових класів до роботи в умовах інклюзивної освіти». З метою порівняння практичної діяльності фахівців, що уже мають досвід роботи з учнями із особливими потребами та теоретичних знань студентів-майбутніх педагогів після вивчення курсу «Основи інклюзивної освіти» було проведено анкетування, проаналізовано його результати та перспективи подальшого дослідження.

Ключові слова: *готовність, професійна готовність, вчитель, інклюзивна освіта, інклюзивні класи, діти з особливими потребами, студенти.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Реформування системи освіти в Україні, трансформаційні процеси у соціумі, у політиці держави по відношенню до дітей із порушеннями психофізичного розвитку, зокрема визнання їхнього права на освіту, дає змогу говорити не лише про незавершеність означених змін, але й вимагає їх подальшої реалізації. За таких обставин особливої актуальності набуває проблема належної підготовки педагогічних кадрів, які повинні забезпечувати ефективний навчально-виховний процес дітей з особливими потребами у середовищі ровесників з типовим рівнем розвитку.

Згідно із «Концепцією розвитку інклюзивної освіти», «Конвенцією ООН про права дитини», «Саламанкською Декларацією», «Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки», «Національною стратегією у сфері прав людини» інклюзія стала пріоритетною в освітній політиці держави. Процес позитивного включення учнів із особливостями психофізичного розвитку у соціум є тернистим етапом соціалізації, відповідно, і проблема навчання таких дітей залишається складною.

На сучасному етапі потрібні спеціально підготовлені фахівці. А у більшості педагогів відсутня психолого-педагогічна підготовка, відсутня мотивація до роботи з даною категорією дітей, наявний страх, розпач, бажання уникнення такої роботи тощо. Тому дуже важливо підготувати педагогів до роботи, забезпечити інструментарієм та моделями альтернативного навчання, допомогти їм оволодіти глибокими знаннями свого предмета, технологіями, методами роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі підготовки сучасного вчителя до роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби, присвячено багато досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців у галузі корекційної педагогіки, зокрема Є. Агафонової, М. Алексеєвої, С. Альохіної, В. Бондаря, М. Гордона, О. Гноєвська, Л. Гречко, І. Денисової, І. Демченко, Л. Журавльова, В. Зарецького, В. Засенка, А. Колупасвої, О. Кутепової, О. Леханової, О. Мартинчук, С. Митник, Н. Назарової, В. Поникарової, Н. Попової,